

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/82/2020
Identifikačné číslo spisu: 3519010279
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3519010279.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. a JUDr. Petra Kaňu na neverejnom zasadnutí konanom 27. januára 2021 v Bratislave, v trestnej veci obvineného M. O. pre zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného M. O. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2To/11/2020 zo 17. marca 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného M. O. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 1T/53/2019 z 8. novembra 2019, bol obvinený M. O. uznaný za vinného v bode 1/ pre pokračovací prečin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona sčasti dokonaný a sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona; v bode 2/ pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona; v bode 3/ pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona; v bode 4/ pre zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

1/ v presne nezistený deň v decembri 2018 po tom ako bol poškodenému O. A. odcudzený bicykel CTM Raptor, a po tom ako ho T. I. zoznámil s poškodeným za účelom nájdenia ukradnutého bicykla a pod zámienkou nájdenia ukradnutého bicykla, ho odviezol osobným motorovým vozidlom do G. M. G. Z. na parkovisko pred bytový dom č. XX na J. F. v G. M. G. Z., kde mu povedal, že pred zelenou bytovkou, ktorá sa nachádzala v blízkosti tohto miesta, má čakať neznáma osoba, ktorá mu bicykel odovzdá, kde od poškodeného vylákal sumu najmenej 300,-€, avšak po tom ako poškodený prišiel na obvineným označené miesto zistil, že sa tam nikto nenachádzal, bicykel mu odovzdaný nebol, po čom sa poškodený vrátil na miesto, kde bolo zaparkované vozidlo, s ktorým bol privezený, kde sa však vozidlo s obvineným už nenachádzalo, následne obvinený v presne nezistenom čase opätovne vyhľadal poškodeného O. A. na Železničnej stanici v G. M. G. Z., kde od poškodeného požadoval ďalšie peniaze za to, že mu stále pomáha nájsť jeho ukradnutý bicykel, čo ale nebola pravda, na čo poškodený vybral z

bankomatu sumu 60,-€ z ktorej 50,-€ odovzdal obvinenému a napokon dňa 12.3.2019 v čase približne o 10:00 hod, v A. E. pred pohostinstvom L. obvinený opätovne vyhľadal poškodeného, kde od neho pýtal ďalšie peniaze, za to, že mu nájde bicykel, čo opäť nebola pravda, na čo mu poškodený O. A. uviedol, že mu peniaze dá, ale musí počkať, a tak dňa 12.3.2019 vo večerných hodinách obvinený prišiel za poškodeným O. A. do miesta bydliska a to pred rodinný dom č. XXX v obci I., kde sa stretli, tak že poškodený prišiel k bránke domu, kde od neho obvinený žiadal ďalších 100,-€ za hľadanie bicykla na čo mu poškodený uviedol, že sa ide pozrieť domov, či peniaze má, na čo mu obvinený určil lehotu piatich minút, ktoré peniaze poškodený O. A. obvinenému už nevydal, pričom obvinený do dnešného dňa nezabezpečil vrátenie bicykla a peniaze vo výške najmenej 350,-€ si ponechal pre vlastnú potrebu, čím poškodenému O. A. spôsobil škodu v sume najmenej 350,-€;

2/ obvinený v presne nezistenom čase na prelome mesiaca januára a februára 2019 v G. M. G. Z. pred barom G., za použitia vyhrážok pod hrozbou bitky od poškodeného O. A. iadal najmenej 200,-€ za to, že mu pomáha nájsť ukradnutý bicykel, ktoré mu poškodený zo strachu z bitky odovzdal pred vchodom do baru G., čím poškodenému O. A. spôsobil škodu najmenej 200,-€;

3/ obvinený v presne nezistenom čase na prelome januára a februára 2019 v G. M. G. Z. pred barom G., asi hodinu po tom ako od poškodeného O. A. pod hrozbou násilia prevzal 200,-€, vylákal poškodeného z baru G., kde s ním prešiel do dvora železničnej stanice, tam ho zaviedol do uličky medzi garáže, načo obvinený vytiahol plynovú zbraň, ktorú namieril na hrudník poškodeného, od ktorého pýtal všetky peniaze, ktoré má pri sebe, na čo mu poškodený O. A. zo strachu o svoje zdravie odovzdal finančnú hotovosť v sume 100,-€;

4/ obvinený v čase o 16:06 hod. dňa 14.3.2019 pred pohostinstvom W. na ul. T.. X v G. M. G. Z. pristúpil k poškodenému O. A., ktorého chytil rukou okolo krku do „zveráku“ a odvliekol ho do osobného motorového vozidla zn. Hyundai i10, červenej farby, ECV G., ktoré bolo zaparkované na ul. T., kde obvinený hodil poškodeného na zadné sedadlo auta za miesto vodiča a sadol si vedľa neho, vo vozidle sa na mieste vodiča nachádzal taxikár E. K., ktorého si obvinený vopred objednal ako taxikára a ktorý vozidlo aj následne podľa pokynov obvineného šoféroval, následne sa presunuli na O. ulicu v G. M. G. Z., počas cesty obvinený žiadal od poškodeného, aby mu vydal všetky peniaze a vyložil všetky veci, ktoré má pri sebe, čo poškodený zo strachu aj urobil, po čom obvinený prehľadal peňaženku poškodeného, z ktorej zobral minimálne 20,-€, doklady od plynovej zbrane poškodeného, občiansky preukaz, preukaz poistenca a bankomatovú kartu spolu s PIN kódom, ktoré všetky patrili poškodenému, taktiež poškodenému vzal plynovú pištoľ zn. Carrera GT50, čierno-striebornej farby s čiernym opaskovým puzdrom, nadstavcom na svetlice, tri krabičky nábojov zn. Maxtech a svetlice, následne dal poškodenému facku, po čom s vozidlom vodič na príkaz obvineného zastavil pred bankomatom Slovenskej sporiteľne a.s., na ul. O.. XX, kde obvinený povedal poškodenému, aby zostal sedieť v aute a nepokúšal sa o útek, následne obvinený z vozidla vystúpil, prešiel k bankomatu, kde za použitia platobnej karty Visa Electron č. XXXX XXXX XXXX a PIN kódu poškodeného vybral z jeho účtu sumu 20,-€, počas toho ako bol obvinený pri bankomate po celú dobu kontroloval pohľadom poškodeného, následne nastúpil do auta, znovu si sadol na zadné sedadlo vedľa poškodeného, vodičovi povedal, aby išiel do I., pretože od poškodeného žiadal ďalšie peniaze v sume najmenej 500,-€ pod hrozbami, že ak mu peniaze nedá, zastaví s vozidlom na lúke, kde sa poškodený bude musieť vyzliecť donaha, následne ho obvinený nafotí a tieto fotky zverejní na internete a taktiež, že poškodeného zavlečie na B., tam ho vyzlečie, dobije a nechá tam, čo u poškodeného umocnilo strach, že vyhrážky naplní, preto súhlasil s tým, že mu peniaze vydá, následne zastavili pred tunelom v obci I., M. O. povedal poškodenému, že má päť minút na to, aby mu z domu doniesol požadované peniaze, inak pôjde k nemu domov do vnútra, kde si zavolá aj svojich chalanov a stane sa niečo zlé, po čom poškodenému umožnil vystúpiť z auta a odísť do jeho domu v obci I.. XXX, obvinený čakal pred domom, poškodený zo strachu celú udalosť oznámil na linku 158, avšak obvinený pred príchodom polície z miesta na vozidle odišiel, pričom obvinený v ten istý deň v čase o 21:05 hod. v bankomate Tatra banky, a.s. na ulici B.. I. XX v G. M. G. Z. pokúsil vybrať s platobnou kartou poškodeného ďalších 50,-€, čo sa mu však nepodarilo, pretože poškodený zablokoval platobnú kartu v ten istý deň v čase o 18:54 hod., čím poškodenému O. A. spôsobil škodu odcudzením vecí v sume 121,-€ a škodu odcudzením finančnej

hotovosti v sume najmenej 40,-€; bez zranenia poškodeného.

Za to bol obvinenému podľa § 186 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 7 Trestného zákona, § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obvinenému uložený trest prepadnutia veci a to 1 ks plynovej pištole zn. Blow Tr XX BXXiX-XXXXXXXX s 1 ks zásobníkom so 7 nábojmi zn. Wadie 9mm PA PV.

Zároveň obvinenému podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku bola uložená povinnosť nahradiť poškodenému O. A.kodu vo výške 1071 eur.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Trenčíne uznesením, sp. zn. 2To/11/2020 zo 17. marca 2020, podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

V tejto trestnej veci podal obvinený (odsúdený) dovolanie z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku. Vychádzajúc z obsahu dovolania vyplýva, že bolo podané proti rozsudku prvostupňového súdu, ako aj proti vyššie označenému uzneseniu odvolacieho súdu.

Konkrétne v ňom uviedol, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo na obhajobu, nakoľko pri preštudovaní spisu na konci vyšetrovania v rozpore s § 208 ods. 1 Trestného poriadku nebolo umožnené preštudovať celý spisový materiál, konkrétne videozáznam zo 14. marca 2019, ktorý mal zachytávať skutok kvalifikovaný ako vydieračský únos a ktorý bol súčasťou vyšetrovacieho spisu. O prehratie tohto videozáznamu žiadal obvinený aj jeho obhajca, čo je zaznamenané v zázname o preštudovaní vyšetrovacieho spisu z 15. júla 2019. Tento nezákonný postup zásadným spôsobom zasiahol do jeho práva na obhajobu. Týmto postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Videozáznam nebol prehratý z dôvodu, ktorý uviedol vyšetrovateľ a to, že z technických príčin nemohol byť obvinenému prehratý- prehrávač v rôznych PC a ÚVV Ilava nepodporuje formát daného kamerového záznamu. Toto porušenie práva na obhajobu nebolo odstránené ani v následnom konaní pred súdom.

Vyššie spomínaný videozáznam bol obvinenému prehratý až v úplnom závere celého dokazovania, kedy už boli všetky ostatné dôkazy vykonané. Obvinený po prehraní tohto dôkazu požiadal súd o možnosť dopočuť svedka K. a poškodeného A. z dôvodu potreby položiť im otázky, ktoré vyvstali po prehraní predmetného videozáznamu. Tieto otázky mali smerovať k objasneniu okolností skutku kvalifikovaného ako vydieračský únos a to k spôsobu nastúpenia poškodeného do motorového vozidla, spôsobu príchodu k tomuto vozidlu ako aj iné otázky smerujúce k jeho obhajobe. Tento nedostatok nebol odstránený ani v odvolacom konaní. Obhajca nemal možnosť priniesť videozáznam a prehrávač do ÚVV Ilava hoci predmetným videozáznamom disponoval.

Ďalej poukázal na skutočnosť, že prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní 29. októbra 2019 v zmysle § 264 Trestného poriadku pristúpil k čítaniu výpovede svedka- poškodeného z prípravného konania za účelom odstránenia rozporov, pričom takéto čítanie svedeckej výpovede nenavrhol žiadna z procesných strán ako to ustanovuje § 264 ods. 1 Trestného poriadku. Týmto postupom súd z vlastnej iniciatívy doplnil neúplnosť výpovede poškodeného, korigoval a upravoval zjavné nedostatky a rozpory. Obdobný nezákonný postup súd aplikoval aj pri výsluchu svedkov K. a A..

Výsluch O. A. z prípravného konania bol v rozpore s § 134 ods. 4 Trestného zákona v spojení s ustanoveniami zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, pretože nebol vykonaný s využitím technických zariadení určených na záznam zvuku a obrazu a nebol k nemu pribratý psychológ. Takýto výsluch bol teda v rozpore s § 2 ods. 12, § 119 ods. 2 Trestného poriadku, preto nemohol byť čítaný na hlavnom pojednávaní, čiže nebol vykonaný zákonným spôsobom. Zo záverov znalkyne vyplynulo, že poškodený je typ osobnosti, ktorý je schopný zapamätať si a reprodukovat' udalosti bezprostredne alebo s malým časovým odstupom, ale akonáhle sa časový odstup zväčšuje, jeho spomienkový materiál vykazuje trhliny.

V prípravnom konaní obvinený žiadal o výsluch poškodeného a svedkov K., E. A. a N. A. za prítomnosti obhajcu, avšak tejto požiadavke nebolo vyhovené, čiže tieto výsluchy neboli vykonané kontradiktórne.

Rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom je nedostatočne odôvodnený, nakoľko súd v rozpore s § 168 ods. 1 Trestného poriadku vôbec neuviedol, prečo nevyhovel návrhu na vykonanie dôkazu - výsluchu svedkyne G. I.. Ide o osobu, s ktorou obvinený žil v spoločnej domácnosti a mal s ňou komunikovať tesne pred spáchaním skutku kvalifikovaného ako vydieračský únos. Súd však takýto dôkaz odmietol vykonať, avšak nevysporiadal sa s tým v odôvodnení rozsudku.

Uznesenie odvolacieho súdu bolo vydané v čase, kedy nebolo právoplatne rozhodnuté o jeho prepustení z väzby. Po tom, čo bol neprávoplatne odsúdený Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom podal dňa 11.2.2020 na Krajský súd v Trenčíne žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. O tejto žiadosti rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením 21.2.2020, ktoré mu bolo doručené 13.3.2020. Krajský súd rozhodol o podanej žiadosti v rozpore s § 72 ods. 2 Trestného poriadku, a teda bez jeho výsluchu. Navyše v poučení uviedol, že proti uzneseniu nie je prípustná sťažnosť, hoci išlo o prvostupňové rozhodnutie. Sťažnosť voči uzneseniu podal obvinený 17.3.2020 teda v deň konania verejného zasadnutia na odvolacom súde.

Pokiaľ ide o skutok č. 1, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že neboli splnené zákonné znaky prečinu podvodu. Vyššie uvedeného skutku sa nedopustil, čo potvrdzujú aj výpovede svedkov T. I. a B.Q., ktorí výslovne popreli tvrdenia poškodeného. Nakoľko svedok T. I. je od detstva v kamarátskom vzťahu s poškodeným, tento by nemal záujem klamať a krivo vypovedať. Poškodený pri výpovedi na hlavnom pojednávaní nevedel uviesť prakticky žiadne okolnosti, za ktorých malo dôjsť k odovzdaniu peňažných prostriedkov. Súd absolútne subjektívne vyhodnotil nedôveryhodnosť týchto svedkov, preto nie je prípustné, aby bol odsúdený za skutok č. 1.

Na základe vykonaného dokazovania vyplynulo, že neboli splnené ani zákonné znaky trestného činu vydierania uvedeného v skutku č. 2. Poškodený pri svojom výsluchu neuviedol žiadnu skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, z akého dôvodu by sa mal obvineného báť. Poškodený taktiež neuviedol, že sa mu obvinený vyhrážal, či už bitkou alebo iným spôsobom. S ohľadom na zásadu in dubio pro reo nie je možné, aby bol obvinený za skutok č. 2 odsúdený.

Z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že neboli splnené zákonné znaky lúpeže uvedené v skutku č. 3. Poškodený počas svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní vypovedal odlišne ako v prípravnom konaní a pri následnom odstraňovaní rozporov nevedel ani len uviesť, či obvinený na neho mieril zbraňou alebo nie. Poškodený teda pri svojej výpovedi vôbec nepotvrdil priebeh skutku tak, ako je uvedený v bode 3. rozsudku. Navyše samotný poškodený o tejto lúpeži nikomu nepovedal, ani ju nehlásil na políciu, pretože tento skutok sa nestal.

Z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že neboli splnené zákonné znaky zločinu vydieračského únosu podľa § 186 Trestného zákona, v súbehu s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona. Obvinený sa poškodeného nijako nezmocnil, nebránil mu užívať osobnú slobodu a ani ho neuniesol za účelom poskytnutia majetkového plnenia pod hrozbou akejkoľvek ujmy. Poškodeného predsa odviezol domov a tento z auta dobrovoľne vystúpil, nebol na neho vyvíjaný žiadny nátlak, aby sa vrátil. Naopak svedkovi K. povedal, aby na poškodeného nečakali a išli späť do G. M. G. Z.. Čo sa týka použitia platobnej karty, túto mu poškodený dobrovoľne odovzdal aj s PIN kódom a to z toho dôvodu, aby sa obvinený sám presvedčil, že poškodený nedisponuje finančnými prostriedkami na bankovom účte. Bankomatovú kartu teda nemal u seba neoprávnene. Poškodený na hlavnom pojednávaní nepopisoval priebeh cesty tak, ako je zachytený v zápisnici o výsluchu poškodeného z prípravného konania. Pri svojom výsluchu vôbec neuvádzal, že by sa mu obvinený vyhrážal, resp. mal použiť vyhrážky alebo násilie.

S ohľadom na všetky zásadné pochybnosti v skutkovom stave mali sudy rozhodovať v súlade so zásadou in dubio pro reo. Na záver navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, ako aj rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, zrušil aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Dovolanie obvineného bolo doručené prokurátorovi Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom,

ktorý vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že vecná argumentácia, o ktorú obvinený opiera naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku je neopodstatnená. Od doby vzatia obvineného do väzby bol obvinenému podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ustanovený obhajca, ktorý ho zastupoval v priebehu celého prípravného konania, navštevoval ho v ústave na výkon väzby, zúčastňoval sa procesných úkonov a taktiež ho zastupoval na hlavných pojednávaniach konaných na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom, ale taktiež v odvolacom konaní. Vzhľadom k horeuvedenému preto neexistuje dôvod na dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tu uviedol, že obvinený hodnotí skutkový stav, čo nenapĺňa daný dovolací dôvod, nakoľko pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd.

Pokiaľ ide o zákonnosť získaných dôkazov a ich vykonanie, najmä namietaný videozáznam, touto skutočnosťou sa zaoberali oba vo veci konajúce sudy, a preto je dovolací súd aj v tomto smere viazaný skutkovými závermi súdu I. stupňa, ako aj odvolacieho súdu. S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) primárne skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že boli splnené podmienky uvedené v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

Pokiaľ dovolateľ formuloval dovolanie tým spôsobom, že ním napáda aj prvostupňový rozsudok aj uznesenie odvolacieho súdu, dovolací súd zdôrazňuje, že hoci uvedené rozhodnutia (ako na seba nadväzujúce) síce tvoria jednotu, obvinený je oprávnený podať dovolanie len proti právoplatnému druhostupňovému rozhodnutiu, čo vyplýva z § 369 ods. 2 Trestného poriadku.

Dovolanie obvineného preto dovolací hodnotil ako podané proti uzneseniu odvolacieho súdu (Krajského súdu v Trenčíne), bez ohľadu na fakt, že dovolateľ de facto konaniu v pôvodnom konaní vytykal najmä postup súdu I. stupňa spočívajúci v odmietnutí jeho návrhov na doplnenie dokazovania a porušenie zásady kontradiktórnosti, zásady in dubio pro reo, ako aj zásady voľného hodnotenia dôkazov (v jeho neprospech).

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je ako dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytykaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012 - I.).

Poznamenáva tiež, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Dovolací súd posudzujúc dovolanie obvineného v uvedených intenciách konštatuje, že podané dovolanie je v podstate obsahom totožné s odvolaním uplatnením obvineným pred odvolacím súdom. Odhliadnuc

od uvedenej skutočnosti, najvyšší súd sa zaoberal námietkami uplatnenými obvineným a uvádza nasledovné:

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil.

K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu však nepochybne môže dôjsť aj porušením obhajobných práv obvineného iným spôsobom, ak je zásadný, preto sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený v písomných dôvodoch dovolania uplatnil.

K námietke obvineného, že súdy nevyhoveli jeho návrhom na doplnenie dokazovania, je potrebné prisvedčiť dovolateľovi v tom, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu. Stane sa tak vtedy, ak súd nevysvetlí zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania a zároveň existujú ďalšie skutočnosti naznačujúce, že celé konanie bolo vedené neobjektívne a zjavne nerešpektovalo pravidlá spravodlivého procesu. Len v takom prípade by bolo možné konštatovať porušenie práva na obhajobu obvineného, ako dôsledku nevysporiadania sa s dôvodmi odmietnutia vykonania ním navrhnutého dôkazu (resp. dôkazov) v kontexte ustanovení § 168 ods. 1 a § 272 ods. 3 Trestného poriadku.

Prvostupňový súd na hlavných pojednávaniach odmietol návrhy obvineného na doplnenie dokazovania vypočutím svedkov G. I. (hlavné pojednávanie z 1. októbra 2019), E. K. a poškodeného (hlavné pojednávanie z 5. novembra 2019) k skutkovej otázke nastupovania do vozidla [vo vzťahu ku skutku v bode 4/ výroku rozsudku súdu I. stupňa] a hoci stručne, ale vecne priamo do zápisnice z hlavného pojednávania vysvetlil dôvod takéhoto postupu, ktorý je obhájitelný z pohľadu § 272 ods. 3 Trestného poriadku. Vo vzťahu k odmietnutiu návrhu na výsluch svedkyne I. na hlavnom pojednávaní priamo do zápisnice o tomto úkone konajúci predseda senátu protokoloval ako dôvod odmietnutia jej výsluchu skutočnosť, že nebola priamym svedkom ani jedného zo skutkov, ktoré sa obvinenému kladú za vinu, a vo vzťahu k odmietnutiu návrhov na výsluch svedka K. a poškodeného v procesnom postavení svedka priamo do zápisnice uviedol, že obvinený a obhajca týmto svedkom už mali možnosť klásť otázky, z čoho je zrejmé, že súd I. stupňa nepovažoval za potrebný opätovný výsluch týchto svedkov, ktorí už boli skôr vypočutí a túto potrebu neodôvodnil ani až neskôr (po ich výpovediach) prehratý obrazový (kamerový) záznam. Vo vzťahu k naposledy označeným dvom svedkom dokonca obvinený odmietnutie ich opätovného výsluchu postupom súdu I. stupňa ani v odvolacom konaní nenamietal. Napokon postup súdu I. stupňa (pri odmietnutí návrhov obvineného) je obhájitelný aj s poukazom na iné vo veci vykonané dôkazy, ktoré vyhodnotil v odôvodnení jeho rozsudku a s ktorým hodnotením sa stotožnil i odvolací súd.

Pokiaľ ide o námietku obvineného, že v rámci realizácie jeho práva preštudovať vyšetrovací spis pri skončení vyšetrovania v zmysle § 208 ods. 1 Trestného poriadku, nepochybne je právom obvineného, aby mu v danom štádiu konania bol sprístupnený celý dôkazný materiál, čo vyšetrovateľ vo vzťahu k namietanému záznamu nevykonával, avšak toto procesné pochybenie nenadobudlo intenzitu „zásadného“ porušenia práva na obhajobu. Ťažiskom dokazovania je totiž vykonávanie dôkazov na hlavnom pojednávaní, na ktorom predmetný obrazový záznam vykonaný bol (podľa § 278 ods. 2 Trestného

poriadku súd, okrem výnimky tu uvedenej, nevzťahujúcej sa na posudzovaný prípad, môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré na ňom boli vykonané).

Namieste je uviesť, že neobstojí argumentácia súdov v pôvodnom konaní ohľadne postupu vyšetrovateľa - ktorý obvinenému reálne neumožnil sa oboznámiť s relevantným obrazovým záznamom, ktorý nepochybne ako dôkaz bol v prípravnom konaní zabezpečený vo vzťahu ku skutku v bode 4/ rozsudku súdu I. stupňa - založená na tom, že s obrazovým záznamom mal možnosť sa oboznámiť jeho obhajca.

Nepochybne totiž je právom obvineného oboznámiť sa s výsledkami vyšetrovania v rovnakej kvalite ako obhajca (resp. iná osoba, ktorej toto právo Trestný poriadok priznáva). V posudzovanom prípade vyšetrovateľ - tým, že nevyhovel návrhu obvineného na oboznámenie ho s daným záznamom, odôvodňujúc tento postup technickou prekážkou pre prehratie záznamu - nepostupoval správne a obvinenému jeho právo mu priznané v § 208 ods. 1 Trestného poriadku nepochybne porušil.

Toto pochybenie však nemožno vnímať izolovane od ďalšieho priebehu trestného stíhania obvineného v procese dokazovania rozvinutom na hlavnom pojednávaní, v rámci ktorého predmetný obrazový záznam jeho prehratím v zmysle § 270 ods. 2 Trestného poriadku ako dôkaz vykonaný bol. Procesné pochybenie vyšetrovateľa v rámci jeho postupu pri skončení vyšetrovania tak bolo konvalidované postupom súdu I. stupňa na hlavnom pojednávaní.

V tejto súvislosti len marginálne dovolací súd poukazuje na logickú rozporupnosť v dovolacej argumentácii obvineného spočívajúcu v tom, že po prehraní daného obrazového záznamu, po umožnení mu sa k tomuto dôkazu vyjadriť, toto právo nevyužil (okolnosti z neho vyplývajúce nenamietal), pričom vzápätí práve s poukazom na tento dôkaz odôvodňoval svoj návrh na opätovné výsluchy svedkov už skôr vypočutých.

K tejto otázke, s poukazom na vyššie uvedené, tak možno dôvodne vysloviť záver, že postupom vyšetrovateľa v prípravnom konaní, ktorý obvinený v dovolaní namietal, nedošlo k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom.

K námietke obvineného proti nezákonnému postupu predsedu senátu, keď tento na hlavnom pojednávaní čítal svedecké výpovede poškodeného A. a svedkov K. a A. z prípravného konania a tak odstraňoval rozpory v ich výpovediach bez návrhu strán, je potrebné konštatovať, že súd I. stupňa nevybočil svojím postupom z judikatúry najvyššieho súdu. Podľa rozhodnutia publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 53/2009, výpoveď obžalovaného alebo svedka z prípravného konania sa stáva súčasťou jeho výpovede na hlavnom pojednávaní, len ak v nich nie sú podstatné rozpory. Ak vzniknú takéto podstatné rozpory, môže súd tieto odstrániť, resp. ich hodnotiť len ak postupom podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku (u obžalovaného) a postupom podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku (u svedka) došlo k vykonaniu týchto dôkazov prečítaním výpovedí z prípravného konania na hlavnom pojednávaní. Súd takto môže postupovať aj bez návrhu strán.

Postupom súdu I. stupňa preto nebol naplnený dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Námietka obvineného proti postupu odvolacieho súdu, že tento v odvolacom konaní o odvolaní obvineného rozhodoval v čase, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, je celkom neopodstatnená. O tejto žiadosti obvineného o prepustenie z väzby totiž bolo právoplatne rozhodnuté odvolacím súdom 21. februára 2020, pričom o odvolaní obvineného proti rozsudku súdu I. stupňa odvolací súd rozhodol až 17. marca 2020. Na tom nič nemení fakt, že obvinený podal proti tomuto väzobnému uzneseniu sťažnosť, ktorá nebola prípustná, a že o tejto jeho sťažnosti rozhodol iný senát Krajského súdu v Trenčíne až po právoplatnosti jeho odsúdenia v danej veci (uznesením pod sp. zn. 3Tos/41/2020 z 13. mája 2020 bola sťažnosť obvineného zamietnutá ako neprípustná).

Marginálne dovolací súd zdôrazňuje, že táto dovolacia námietka vôbec nie je spôsobilá naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom proti väzobnému rozhodnutiu je oprávnený podať dovolanie len minister spravodlivosti v intenciách § 371 ods. 2 Trestného poriadku. V čase konania verejného zasadnutia o odvolaní vyššie uvedenú skutočnosť obvinený navyše ani nenamietal.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolací súd zdôrazňuje, že je viazaný konečnými skutkovými zisteniami, ku ktorým dospeli sudy v pôvodnom konaní, pretože dovolací súd správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže skúmať a meniť. Tieto skutkové zistenia sú obsiahnuté v rozsudku súdu I. stupňa (v tzv. skutkovej vete výrokovej časti), s ktorými sa ako správnymi stotožnil aj odvolací súd zamietajúc odvolanie obvineného ako nedôvodné.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu, zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozhodnutia, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové. Dovolacie námietky, ktorými obvinený namieta spôsob hodnotenia dôkazov súdmi v pôvodnom konaní, preto nie sú spôsobilé naplniť dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z pohľadu tohto dovolacieho dôvodu je tak podstatné, že skutkové okolnosti obsiahnuté v opise skutkov (tzv. skutkovej vete) rozsudku súdu I. stupňa poskytujú spoľahlivý podklad pre záver o naplnení všetkých zákonných znakov trestných činov, pre ktoré bol obvinený v pôvodnom konaní právoplatne odsúdený.

Na podklade vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v posudzovanom prípade dovolaním namietané dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku naplnené neboli, preto dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí uznesením odmietol.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.